

Základní škola a Mateřská škola Bystřice pod Lopeníkem, příspěvková organizace,
se sídlem v Bystřici pod Lopeníkem č.p. 173, PSČ: 687 55,
tel. 572 646 745, mobil: 724 764 075, e-mail: zsbystrice@uhedu.cz,
IČ: 709 847 01, DIČ: CZ -709 847 01,
www.skolabystrice.cz

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Bc. Monika Petrášová
ředitelka školy

Od 01. 09. 2019, aktualizace od 01. 09. 2022

Obsah:

- 1 . Identifikační údaje**
- 2 . Charakteristika zařízení**
- 3 . Cíle ŠVP ŠD**
- 4 . Délka a časový plán vzdělávání**
- 5 . Formy vzdělávání**
- 6 . Přijímání žáků k zájmovému vzdělávání**
- 7 . Popis materiálních podmínek**
- 8 . Popis ekonomických podmínek**
- 9 . Popis personálních podmínek**
- 10 . Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví**
- 11 . Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- 12 . Podmínky pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných**
- 13 . Průřezová témata, výchovně vzdělávací strategie**
- 14 . Klíčové kompetence**
- 15 . Obsah vzdělávání**
- 16 . Obsah vzdělávání**
- 17 . Hodnocení výchovně vzdělávací práce**
- 18 . Závěr**

1. Identifikační údaje

Název programu

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Název zařízení

Školní družina při Základní škole a Mateřské škole Bystřice pod Lopeníkem, příspěv.org.

Adresa

Základní škola a Mateřská škola Bystřice pod Lopeníkem, příspěvková organizace
Bystřice pod Lopeníkem 173
687 55

Předkladatel: Bc. Monika Petrášová, ředitelka školy

Vychovatelky: Jana Ivanovská, Marcela Helová

Kontakty:

Telefon: 572 646 745

724 764 075

776 712 636

E-mail: zsbystrice@uhedu.cz

Web: www.skolabystrice.cz

Zřizovatel: Obec Bystřice pod Lopeníkem

Zpracovaly: Jana Ivanovská, Marcela Helová, vychovatelky ŠD

Spolupracovala: Bc. Monika Petrášová, ředitelka školy

Razítko školy

Platnost dokumentu: od 01. 09.2019, aktualizace k 01. 09. 2022

2. Charakteristika zájmového vzdělávání

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům jedné školy nebo několika školám. Školní družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a dle podmínek a zájmu také o školních prázdninách. Po projednání se zřizovatelem může ředitelka školy přerušit činnost školní družiny v době školních prázdnin. Školní družina organizuje zájmové vzdělávání pro účastníky přihlášené k pravidelné docházce. Školní družina umožňuje účastníkům odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování. Činnost školní družiny je určena žákům 1. stupně ZŠ a nabízí náplň volného času ráno před vyučováním a odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou. Časové rozvržení a uspořádání činnosti se řídí požadavky psychohygieny.

Usilujeme o to, aby zájmové vzdělávání podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj žáka. Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. A také umožňuje žákům usnadnit žákům ranní start před školními povinnostmi. Ranní i odpolední družina je v době, kdy se projevuje zvýšená potřeba relaxace, pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům se snažím přizpůsobit režim dne. Pro každodenní činnost využíváme vlastních prostor ve škole v nové půdní vestavbě a v přízemí budovy. Nejvyšší povolený počet žáků ve školní družině je stanoven na 55 žáků. Účastníci docházky do školní družiny se zařazují do oddělení, jedno oddělení se naplňuje nejvýše do počtu 30 žáků.

Školní družina má dvě samostatné oddělení, které se nachází v přízemí budovy a druhé v půdních prostorách. Jejich vnitřní prostor je dostačující pro daný nejvyšší počet žáků a je rozdělen na zóny pro hru, kouty slouží k relaxaci a další části je vyhrazeny pro tvořivou činnost. Třídy jsou vybaveny na míru vyrobeným nábytkem, didaktickou technikou, stolními hrami, časopisy. Pomůcky jsou dle potřeby doplňovány, obnovovány. Hygienická zařízení jsou poblíž školních družin. K rekreačním a sportovním účelům využívá školní družina tělocvičnu, školní zahradu, fotbalové hřiště, tenisový kurt. Dále má možnost školní využití školních tříd základní školy včetně jejich počítačového vybavení. Aktivity se uskutečňují také v krásné a nedaleké přírodě, v lese, na loukách.

3. Cíle ŠVP, vize školy

Školní družina realizuje pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Ve školní družině je poskytováno zájmové vzdělávání, které poskytuje žákům naplnění volného času zájmovou činností i se zaměřením na různé oblasti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Školní družina má dvě oddělení a počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových útvarů či domů.

Po projednání se zřizovatelem, může být činnost školní družiny v době školních prázdnin přerušena.

Konkrétní cíle zájmového vzdělávání, o co usilujeme

- Chtít se učit získávat poznatky a dovednosti v praxi
- Vytvářet pozitivní představu o sobě i druhých, projevit empatii
- Umět používat otevřenou komunikaci, spolupracovat
- Umět si chránit fyzické, duševní a sociální zdraví
- Výrazně motivovat nabízené zájmové činnosti a rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech
- Zábavnou formou získávat potřebné vědomosti a dovednosti a rozšiřovat a upevňovat učivo pomocí her, soutěží, tematických úkolů, týdenními projekty, vycházkami
- Rozvíjet tvořivé myšlení, logické uvažování a fantazii
- Uplatňovat vlastní názor a smysl pro spravedlnost
- Rozvíjet samostatnost a schopnost pracovat v kolektivu, pomáhat mladším a slabším spolužákům při činnostech
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací
- Vypěstovat základní hygienické návyky vést žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a přírodě
- Naučit žáka správným zásadám chování ke spolužákům a vrstevníkům a správnému chování k pedagogům, občanům obce a ostatním dospělým
- Předcházet šikaně mezi spolužáky
- Pěstovat v žácích chuť ke sportování
- Připravovat žáky na soutěže pořádané v rámci okrsku
- Dle možností a podmínek se zapojit do jiných soutěží
- Vhodně využívat dětskou literaturu, internet, didaktické pomůcky
- Úzce spolupracovat s vyučujícími a rodiči žáků
- Veřejně propagovat činnost ŠD formou výstav, fotografií a článků na internetových stránkách školy

Školní družina by měla být

- místem pro zájmové využití
- místo pro regeneraci sil žáků po ukončení vyučování
- místo pro rozvoj tvořivosti
- místo pro posilování sebevědomí
- místo pro radost
- místo pro komunikaci všech účastníků

Důležitými podmínkami pro splnění naší vize je inspirující a nestresující prostředí, účelově vybavené, s možností kreativního upřesnění.

4. Délka a časový plán vzdělávání, organizace ŠD

Školní vzdělávací program je vytvořen na jeden vzdělávací cyklus pěti let (1. - 5. ročník).
Navazuje na Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání: „Jsme spolu.“

Délka zájmového vzdělávání: 5 let

Časový plán vzdělávání

Věk žáků: 6–11 let (1. - 5. ročník)

1. oddělení ŠD: 1.-3. ročník

2. oddělení ŠD 4.-5. ročník

(možno upravit dle aktuálního stavu)

Organizace ŠD

Provoz družiny: RANNÍ DRUŽINA: 06:15 – 07:45

ODPOLEDNÍ: 11:45 – 16:15

Počet oddělení: dvě

Nejvyšší povolený počet žáků ve školní družině: 55

Počet vychovatelek: 2

Ředitelka školy: Bc. Monika Petrášová

Nabídka zájmových kroužků v rámci je každoročně realizována podle podmínek školy a zájmu žáků.

5. Formy vzdělávání

Forma vzdělávání:

- PRAVIDELNÁ ČINNOST

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

- PŘÍLEŽITOSTNÁ

Příležitostnou výchovnou vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností nespojenou s pobytem mimo místo uskutečňované právnickou osobou (školní prázdniny, příměstské tábory); jedná se také o slavnosti, besídky, vystoupení, sportovní dny, návštěvy kulturních představení.

6. Přijímání žáků

Žáci jsou přijímáni na základě žádosti, zpravidla v červnu předcházejícího školního roku. Přijetí účastníka k činnosti družiny se rozhoduje na základě písemné žádosti žáka, v zastoupení zákonných zástupců. Součástí přihlášky k činnosti družiny je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu a způsobu odchodu účastníka z družiny. Do družiny se mohou žáci přihlašovat během celého roku, pokud není překročen nejvyšší počet žáků. Jedno oddělení školní družiny se naplňuje nejvýše do počtu 30 žáků. Činnost školní družiny je

určena přednostně pro žáky nižších ročníků. Při nástupu vyplní rodiče zápisní lístek, na které uvedou důležité informace o žákovi – rozsah docházky, způsob odchodu, upozornění na zdravotní obtíže, telefon apod. Zákonní zástupci jsou rovněž bezodkladně seznámeni s vnitřním řádem školní družiny a směrnicí týkající se úplaty ve školní družině.

Na písemnou žádost rodičů o vyřazení žáka může žák ukončit docházku do školní družiny i v průběhu školního rok.

7. Materiální podmínky

Prostory družiny jsou členité. Části místnosti jsou pokryty kobercem, kterého žáci využívají k relaxačním činnostem – zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunikativním kruhu, při odpočinkových činnostech, výchovných besedách apod. Pro zájmové a rukodělné činnosti je jiná část místnosti vybavena stoly a židličkami. Pro ostatní činnosti děti využívají hracích koutků (kadeřnictví, kuchyňka atd.) Družina je vybavena TV, DVD a CD přehrávačem.

Hygienická zařízení jsou vždy ve stejném patře jako prostory školní družiny.

Na výzdobě všech prostor a družiny se podílejí sami žáci společně s vychovatelkami.

Pro zájmové činnosti je možné také využít další prostory školy: kmenové třídy s počítači a interaktivní tabulí, školní knihovnu, učebnu výtvarné výchovy a pracovních činností, tělocvičnu a prostory školní zahrady.

Pro herní činnosti si žáci mohou vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, drobné cvičební náčiní – míče, švihadla, lana, badminton, koloběžky apod. K dispozici jsou různé výtvarné materiály a pomůcky.

V okolí družiny využíváme krásné přírodní prostředí Bílých Karpat, které je zdrojem poznání i možností k rekreačním činnostem a vycházkám. K rozvoji pohybových dovedností využíváme dětské hřiště na školní zahradě a vybavené prolézačkami, pískovištěm, houpačkami a navštěvujeme i místní fotbalové hřiště a tenisový kurt s umělým povrchem.

8. Ekonomické podmínky

Provozní náklady školní družiny je hrazen příspěvkem zřizovatele, v rámci rozpočtu. Spotřební materiál je hrazen částečně z úplaty ve školní družině, (knihy, didaktické pomůcky) částečně z prostředků státních dotací. Mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu podle platných tarifních tabulek. Zájmové vzdělávání je poskytováno zpravidla za úplatu. S výší úplaty na následující školní rok jsou seznámeni zákonní zástupci vždy do 30. 06., také na zahajovacích schůzkách s rodiči nebo v jeho průběhu – v případě průběžného přihlášení. Výši úplaty může ředitelka školy na základě žádosti zákonného zástupce snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže:

- Účastníkovi – (zákonnému zástupci žáka) jsou opakovaně vypláceny dávky pomoci v hmotné nouzi – a tuto podporu písemně doloží od poskytovatele
- Účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli

Splatnost úplaty stanoví ředitelka tak, aby byla úplata splatná nejpozději před ukončením účasti v dané činnosti. Úplata je rozdělena zpravidla do dvou splátek: (září–prosinec), (leden – červen). Úplata je hotovostní platbou.

9. Personální podmínky

Výchovně vzdělávací a zájmovou činnost vykonávají vychovatelky školní družiny. Na výchovně vzdělávací činnosti se mohou podílet také školní asistenti či asistenti pedagoga. Vychovatel je iniciátorem a průvodcem účastníka zájmového vzdělávání. Pedagogický pracovník má probouzet v účastnících aktivit zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se a podněty vnímat. Má podněcovat a rozvíjet přirozenou zvědavost žáků, jejich chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy je nutno přiměřeně oceňovat a chválit

10. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ

Žáky seznamujeme s možnými riziky pohybu i pohybu ve škole i mimo ni.

Seznamujeme je s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů, náradí a jiných předmětů. Žáky poučujeme o zásadách správného chování a bezpečnosti nejen ve škole, ale také na veřejnosti a na komunikacích. Také jim připomínáme, jak se mají chovat v době prázdnin.

Žáky také seznamujeme s postupem při úrazu nebo v případě požáru. Vedeme žáky k nutnosti ovládat zásady první pomoci. Upozorňujeme také na chování v mimořádných situacích.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- Vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání
- Vhodný stravovací a pitný režim
- Zdravé prostředí užívaných prostorů (světlo, teplo, čistota, větrání, velikost vybavení)
- Bezpečné pomůcky
- Ochrana účastníků před úrazy
- Dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře

CO JE MOŽNÉ ZLEPŠIT V RÁMCI ZDRAVÍ A BEZPEČNOSTI ŽÁKŮ

- na pozemku školy a v jejím okolí by se neměly vyskytovat větrem napadané větve
- sledovat a udržovat bezprašné prostředí
- řádně kontrolovat stav vnitřních prostorů, vybavení zahrady, herny
- hlídat přetápění místnosti, suchý vzduch
- zlepšení komunikace s rodiči a včas upozorňovat na zdravotní změny
- nevystavovat nadměrné zátěži u ICT techniky

- pedagog je žákům příkladem

Znamená vytvářet prostředí, kde se žáci budou cítit spokojeně, bezpečně, jistě.

Vytvořená pravidla platí pro všechny účastníky družiny. Nabídka aktivit je dobrovolná. Do plánování programu, realizace i hodnocení jsou žáci aktivně zapojováni. Snažíme se, aby každý žák mohl uplatnit své specifické vlohy. Žáci nejsou přetěžováni, dostávají srozumitelné pokyny. Při práci rozvíjíme toleranci, podporu ve vztahu k ostatním, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu. Podporujeme důvěru žáka v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení.

Psychosociální podmínky – usilujeme:

- o vytváření prostředí pohody, příznivé sociální klima-otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému
- o respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnosti vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro mě praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v činnosti
- respektujeme individualitu účastníků v souladu s jejich individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, usilujeme o dostatečnou zpětnou vazbu
- o ochranu před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- zapojujeme žáky do plánování aktivit, řízení a provádění aktivit ve školní družině
- vedeme žáky k následnému hodnocení svých aktivit, využíváme formativní hodnocení
- vhodným plánováním informujeme účastníky, rodiče o připravovaných akcích a jejich organizaci

11. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a s přiznanými stupně podpory

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní. Ve školní družině se zasazujeme o rovný přístup žáků ke vzdělávání. Žákům, kteří mají speciálně vzdělávací potřeby, je věnován individuální přístup.

Organizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Počet žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně nesmí přesáhnout jednu třetinu žáků ve třídě, a to s přihlédnutím ke skladbě těchto podpůrných opatření a povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáků.

Podpůrná opatření využívána na naší škole

v oblasti zájmového vzdělávání

- respektování odlišných stylů vzdělávání jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu zpětné vazby žákovi
- využití činnostního učení
- diferencované činnosti
- úpravy systému slovního hodnocení směrem k žáku
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k činnostem
- dle doporučení ŠPZ zřízení funkce asistenta pedagoga
- dle možností využíváme také školního asistenta či jiného pedagogického pracovníka

12. Podmínky pro vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Žákům mimořádně nadaným je věnována v rámci zájmového vzdělávání individuální péče zaměřena k rozvoji osobnosti žáka. Pozornost u žáků mimořádně nadaných, se zaměřuje na rozšíření dovedností žáků.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí žák, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností nebo v pohybových, manuálních uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaným žákem se rozumí žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Vyhledáváním nadaných a mimořádně nadaných žáků věnujeme stejnou pozornost jako žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními. V naší škole se snažíme rozpoznávat, vhodně motivovat, podporovat a rozvíjet jejich nadání vytváříme možnosti uplatnění nadání při konkrétních činnostech. Při zjišťování nadání a mimořádného nadání žáka spolupracujeme s rodinou, školskými poradenskými pracovišti především pro stimulaci a vytvoření vhodných podmínek

Zásady pedagogického působení vychovatelky

- usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy, schopnosti
- pozitivně motivovat k dobrovolné činnosti
- podporovat iniciativu žáků, nápaditost, kreativitu, samostatnost
- pozitivně hodnotit snahu a výsledek činnosti žáka
- zařazovat činnosti k povzbuzení
- zařazovat dle potřeby relaxační chvílky, klidnější činnosti

- posilovat rozvoj pohybových schopností

Cílem je vést žáka k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti. Rozvíjet zdravé sebevědomí, schopnost jednat s lidmi, komunikovat a spolupracovat na základě svých speciálních potřeb.

13 . Průřezová témata, výchovně vzdělávací strategie

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání

- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času, vybrat si zájmové činnosti dle svých možností, rozvoj zájmů, odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby
- rozvíjení postřehu pomocí her

Sebepoznání a sebepojetí

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině snažíme se u žáků

- pomocí kladného hodnocení zvyšovat sebevědomí
  - posilovat pozitivní myšlení
  - objektivně hodnotit činnosti každého člena
  - vytvářit vlastní bezpečné sociální skupiny
  - usměrňovat či podněcovat temperament, vštěpovat kladné postoje, hodnoty
  - všímat si dění i problémů a situací, nevyhýbat se řešení problémů
-
- rozlišit správná a chybná řešení
  - dokončovat započatou práci

Seberegulace a sebeorganizace

Odpovědnost za své chování

- dodržovat zásady bezpečného chování, neohrožovat své zdraví ani zdraví ostatních
- poznávat bezpečná místa pro hry
- rozhodovat samostatně o svých činnostech, uvědomovat si odpovědnost za své chování
- projevovat citlivost a ohleduplnost
- rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- vnímat nespravedlivost, agresivitu, šikanu, dokázat se bránit
- dokázat se prosadit i podřídít, přijmout kompromis
- respektovat jiné
- tolerovat odlišnosti mezi lidmi, respektovat je

Psychohygiena

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu, posilování tělesné zdatnosti
- výchova k odpovědnosti za své zdraví, vhodné chování, rozpoznat nebezpečí

- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim, svačina – prostředí a úklid po sobě
- dodržování osobní hygieny, základní hygienické návyky, mytí rukou, používání kapesníků, ubrousků, používání WC, dodržování nařízených mimořádných hygienických opatření
- odpovědnost za úklid svých věcí v šatně, za pořádek a správné uložení věcí

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem, formulovat těžkosti a společně hledat řešení
- řešení životních situací (nemám kamarády, nemám si s kým hrát, do družstva mě nechtějí)
- vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy, hledat způsob nápravy

Kreativita

- zařazování do činnosti kreativní hry
- vytváření dílčích podmínek, pomůcek, příležitostí pro tvořivost při hraní
- podněcování zájmu a využívání tvořivosti dětí při výzdobě a činnosti ŠD
- nechat děti organizovat různé činnosti, vytvářet podmínky pro realizaci

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

- prevence sociálně patologických jevů
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání
- naučit se zachovat klid a rozvahu, nezmatkovat

Mezilidské vztahy

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí (úcta, porozumění, tolerance)
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů – drogy, alkohol, kouření, delikvence, omamné látky, virtuální drogy,
prevence šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus
- podobnost a odlišnost lidí

Naše výchovně vzdělávací práce je zaměřena na **sociálně emoční dovednosti žáků**, kdy se učí vytvářet a uplatňovat znalosti, dovednosti a postoje potřebné k tomu, aby dokázali:

- **porozumět emocím a zvládat je**
- **cítit a vyjadřovat empatii**
- **navazovat a udržet pozitivní vztahy**
- **přijímat zodpovědná rozhodnutí**
- **rozvíjet odolnost a schopnost zvládat změny**
- **vytvářet pozitivní věkové normy**

- **příspěvat k pohodě druhého, chránit svobodu svou a respektovat svobodu druhého**

Komunikace

- posilování komunikačních dovedností
- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc, o radu
- schopnost formulovat myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- schopnost vyjadřovat své pocity řečí, gesty, komunikovat kultivovaně
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- kulturní život

Kooperace a kompetence – akce školní družiny

- soužití dětí různorodých kolektivů
- hraní her ve skupinkách, v týmech
- umět a chtít se podřídit i prosadit při skupinové činnosti
- naučit se říct ne

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

Místo, kde žijeme – vztah k domovu, ke své škole, městu, státu (vycházky, výlety, poznatky z cest)

- Lidé kolem nás – příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi ve škole
- pravidla soužití
  - chování lidí – pravidla slušného chování, zdravení
  - principy demokracie

Občan, občanská společnost a stát

- základní lidská práva a práva dítěte
- oslovování křestním jménem mezi spolužáky
- práva a povinnosti občanů

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhadovat rizika svých nápadů, odpovědnost
- uvědomovat si svá práva a práva druhých

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

- pověsti a báje
- poznávání života dětí v jiných zemích pomocí časopisů, vyprávění, četby
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
- návštěva kulturních institucí – muzeum, hvězdárna, knihovna, galerie
- orientace v čase

Objevujeme Evropu a svět

zážitky z cest do zahraničí, vyprávění z dovolené
seznamovat se s životem a zajímavostmi v jiných zemích

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní tradice

Lidské vztahy

Etnický původ

Multikultura

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Využívání prostředí v okolí školy k relaxaci, ke sportování, k hrám
Poznávání přírody a ochrana

Základní podmínky života

Voda, vzduch – ochrana a co můžeme udělat my

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)

Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Likvidace odpadů – třídění odpadů

Den Země – úklid družinového hřiště

Vztah člověka k prostředí

Rozmanitost živé a neživé přírody

Ochrana přírody – praktické poznávání přírody

Proměny přírody, roční období, vycházky do okolí školy, vycházky a pozorování změn na školním pozemku, vyprávění o práci na zahrádkách apod.

Tradiční i netradiční materiály – práce a vyrábění v družině

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností:

-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Pěstování kritického přístupu k reklamě, nepodléhat, nevynucovat si výrobky známé z televizních reklam

-interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

-stavba mediálních sdělení

-vnímání autora mediálních sdělení

-fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

-tvorba mediálního sdělení

-práce v realizačním týmu

14 . Klíčové kompetence žáků

kompetence k učení

- žák pochopí nutnost přípravy na vyučování
- aktivně se účastní didaktických her a výukových programů na PC
- v rámci sebezvzdělávání samostatně čte a třídí informace, používá encyklopedie a internet
- naučí žáky orientovat se ve světě informací
- vybírá a využívá vhodné metody a způsoby práce
- učí posoudit a zhodnotit svůj výkon
- zúčastní se různých soutěží a olympiád
- podporuje u žáka rozvoj logického myšlení
- zdokonaluje grafický projev
- vede žáky k poznání podstaty zdraví i příčin nemoci
- vede k upevňování preventivního zdraví
- nabízí žákům řadu aktivačních metod (besedy, vycházky, exkurze)

kompetence k řešení problémů

- žák se učí pracovat s odbornou literaturou
- žák je veden k rozvoji tvořivosti při řešení problémů
- žák vnímá nejrůznější problémové situace
- rozvíjí schopnost hledat, navrhnout a používat další metody, informace a zdroje
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi
- žák promýšlí pracovní postupy při praktických cvičeních

-

kompetence komunikativní

- žák je schopen vyjádřit své myšlenky, poznatky, názory v souvislém ústním projevu
- naslouchá ostatním spolužákům a pedagogům a zapojuje se do diskuze
- spolupracuje s ostatními lidmi a spolupracuje v týmu
- využívá správný technologický postup při práci
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků
- je schopen mluvit na veřejnosti, mít slovní zásobu

kompetence sociální a personální, sociálně-emoční

- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- navazuje a udržuje kontakty
- přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- vhodně komunikuje se spolužáky
- respektuje názory druhých
- hodnotí svoji práci i práci ostatních
- dokáže si naplánovat a rozdělit práci

- **dokáže porozumět emocím a zvládat je**
- **umí cítit a vyjadřovat empatii**
- **snaží se navazovat a udržet pozitivní vztahy**
- **umí přijímat zodpovědná rozhodnutí**
- **rozvíjí odolnost a schopnost zvládat změny**
- **vytváří pozitivní prostředí**
- **přispívá k pohodě druhého, chránit svobodu svou a respektovat svobodu druhého**

kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí
- je schopen se vcítit do situace druhých
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- je si vědom svých práv a povinností /seznámení s řádem ZŠ a ŠD /
- rozhoduje se podle dané situace
- poskytne podle svých možností účinnou pomoc
- chrání a podílí se na kulturním a historickém dědictví a aktivně se zapojuje do kulturního života
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla
- pracuje kvalitně s výhledem nejen na funkčnost i citový výsledek výrobku
- využívá svých získaných zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na povolání

16. Obsah vzdělávání ve školní družině

-navazuje na ŠVP ZV v oblasti **Člověk a jeho svět**

REŽIM DNE

Podle potřeb odpočinku i aktivity každého žáka. Umožňuje přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě individuálně nebo skupinově.

Pobýváme co nejdéle čas venku. Organizuje vycházky do přírody. Na vycházkách, mimo pozemní komunikace, mají žáci možnost volného pohybu, nikoli v útvaru.

ZÁKLADNÍ DENNÍ SKLADBA ČINNOSTÍ (individuálně upraveno v jednotlivých odděleních)

- **před vyučováním:** postupné start organismu, podpora positivity, dobré nálady a pohody

- po ukončení vyučování – hygiena, oběd
- **odpočinkové činnosti** – klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci
- **zájmové činnosti** – umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností, které jim přináší radost a uspokojení (ve skupinách, individuálně, organizovaně nebo bezprostředně)
- **rekreační činnosti** – regenerace sil, zařazení náročnější pohybové, sportovní, turistické, manuální činnosti
- **svačina** – pitný režim zajištěn ve družině
- **příprava na vyučování** – zcela dle přání žáka – je možné vypracovávat domácí úkol, většina procvičování učiva formou her, pracovních listů, prací s knihou apod.

Snažíme se, aby sebeobslužné činnosti – přechody, převlékání probíhalo automaticky, bez stresu a vypětí.

RIZIKA NARUŠUJÍCÍ ČINNOST

- časová rozdílnost při nástupu do ŠD
- kroužky
- střídání činností
- odchody a předávání žáků
- časový prostor pro činnosti

- zapomnětlivost žáků
- zdravotní potíže žáků
- nepřítomnost některých žáků z různých důvodů

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

V této kapitole se budeme snažit u žáků:

-pěstovat pěkné mezilidské vztahy

- chování ke spolužákům a dospělým osobám
- oslovování kamarádů a dospělých

-vést s dětmi rozhovory na témata-vztahy v rodině, trávení volného času, pomoc starším osobám

-vést děti ke správnému a samostatnému vystupování na veřejnosti

-umět zvládat základní sebeobslužné činnosti

-poznávat a chránit přírodu

- práce s atlasy (živočichové, rostliny, města a jejich znaky, země a vlajky)
- práce s encyklopediemi
- seznámení s chráněnými územími ČR, hrady a zámky
- rozhovor s dětmi o bohatství zemí, polí, luk
- připomínání lidových přísloví a pranostik, lidových tradic
- vycházky, orientace v místě bydliště a okolí

1. MÍSTO KDE ŽIJEME

Tento tematický okruh zahrnuje:

- poznávání nejbližšího okolí
- organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci
- poznávání okolí školy, cestu do školy a ze školy
- poznávání různých služeb a důležitých budov v obci (knihovna, obecní úřad, pošta, zdravotní středisko, kostel, výrobní pracoviště, obchody, ...)
- využívání tematických vycházek

2. LIDÉ KOLEM NÁS

Tento tematický okruh žákům ukazuje:

- osvojování zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance a vzájemné úcty
- pomáhání lidem k seznámení se se základními právy a povinnostmi
- osvojování a dodržování základů společenského chování, umění sdělit poznatek, schopnost -- naslouchat, tolerance ve skupině, stolování, ...
- vytváření kladných vztahů ke spolužákům

3. LIDÉ A ČAS

Základem naplňování tohoto okruhu bude ve školní družině především sestavování správného režimu dne a jeho dodržování.

- učit děti, jak mají využívat svůj čas, vytvářet návyky na pravidelnou přípravu na vyučování a především na vyplňování volného času
- vytvářet základy pro využívání smysluplné volnočasové aktivity

4. ROZMANITOSTI PŘÍRODY

Do tohoto tematického okruhu budou zahrnuty pestré aktivity:

- seznámit žáky s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé a neživé
- tematické vycházky a pobyty v přírodě
- pozorovat změny v přírodě a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků
- pečovat o pokojové rostliny
- zařazovat jednoduché pokusy
- ekologie

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Aktivity, související s tímto tematickým okruhem, budou směřovat k průběžné péči o osobní hygienu, předcházení úrazů, důraz je kladen na bezpečnost při činnostech. Mimo průběžné a každodenní činnosti můžeme zahrnout i akce pořádané aktivisty Červeného kříže (besedy, nácvik jednoduchého ošetření).

Do této části jsou pravidelně zařazovány pohybové a tělovýchovné aktivity – pravidelný pobytu venku (hřištěm zahrada, příroda,) či v tělocvičně

16. OBSAH VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Časový plán tematických plánů

– nabídka činností, ze které si vychovatelka vybírá podněty pro vlastní realizační plány.

ZÁKLADNÍ TÉMATICKÉ CELKY (v jednotlivých odděleních individuálně řešeno)

Září : ŠKOLA A OKOLÍ

Říjen: BARVY PODZIMU

Listopad : PŘÍRODA SE PŘIPRAVUJE NA ZIMU

Prosinec : VÁNOČNÍ SVÁTKY

Leden:	ZIMNÍ SPORTOVÁNÍ
Únor:	MASOPUST, TRADICE FAŠANKU V OBCI
Březen :	PŘÍCHOD JARA
Duben:	MĚSÍC BEZPEČNOSTI
Květen :	ČLOVĚK A PŘÍRODA
Červen :	PRÁZDNINY JSOU ZA DVEŘMI

17. Hodnocení výchovně vzdělávací práce

Hodnocení většího či menšího tematického celku provádíme po skončení nebo i v průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány.

Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme. Z pohledu celého oddělení hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty a plnění pedagogického záměru. Využíváme formativní hodnocení.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

18. Závěr

Společně prožitý čas ve školní družině dává mnoho příležitostí k rozvoji okruhu zájmů žáků. Pestrou nabídkou zájmových kroužků dáváme žákům podnět k rozvoji jejich zájmů a nadání. Společně s žáky se snažíme vytvářet a dodržovat pravidla slušného chování. Snažíme se žáky oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají.

Možností vybrat si z nabízených aktivit, podněcujeme zájem tyto aktivity rozvíjet, rozšiřovat, vzájemně spolupracovat. Usilujeme o rozvoj fantazie, vlastním zapojením se přičinit o co nejlepší prožití volného času. U veškerých aktivit je však nutno vyžadovat dodržení pravidel slušné vzájemné komunikace, kdy každý žák je součástí celého týmu. Vedeme žáky k vytváření pocitu zodpovědnosti za své chování.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby z žáků vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů, ...

Ideálním prostředím, kde se toto žáci mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina žáků ve školní družině.

Bc.Monika Petrášová, ředitelka školy

Vypracovaly: :

Jana Ivanovská , vychovatelka

Marcela Helová , vychovatelka

V Bystřici pod Lopeníkem dne 22. 08. 2022

Pedagogové seznámeni na pedagogické radě v přípravném týdnu nového školního roku

Žáci seznamováni v prvních dnech měsíce září

Zákonní zástupci na první společné schůzce v měsíci září